

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XII. Nicolaus, primus omnium pronuntiavit neminem posse synodum generalem convocare absque iussione sedis apostolicæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

se deinceps restitui postulabunt.

VIII. Arbitror autem eò facilius synodum flecti se passam esse in hac causa, quòd, ut ego quidem existimo, ita fieri debere convenisset inter Carolum Regem & Hincmarum, in gratiam Volfadi. Video quippe Volfadum illum, qui hujusce controversiæ præcipua causa fuit, statim post hæc cum consensu synodi à Rege promotum esse ad archiepiscopatum Biturigensem; non expectata etiam restitutionis ejus confirmatione, quam Rex à Summo Pontifice postulaverat. de qua præcipatione conqueritur Nicolaus in epistola ad Episcopos synodi Sueffionensis. Itaque simillimum veri est eum æmulatione auctoritatis callidè tractum in partes, ut eliceretur ab eo consensus pro restitutione Volfadi & aliorum Clericorum quorum depositio, petente Hincmaro, confirmata fuerat à Benedicto Papa. Verùm hic agendi modus ingentem rebus nostris perniciem attulit, cum ab eo tempore Romani Pontifices sibi adversus canones & vetustam possessionem vindicaverint judicia appellationum, non solum Episcoporum, sed etiam Presbyterorum, ut ostendi in capite decimo quinto hujus libri.

IX. Opponi posset, Nicolaum primum propria auctoritate convocasse Concilium Metense ante synodum Sueffionensem, atque adeo existimandum non esse tum primum imminui cœptam auctoritatem regiam cum Sueffionica synodus decreto Pontificis convocata est. Sed magnum inter hæc duo Concilia discrimen intercedit. Quippe Metense Concilium celebrari postulaverat Lotharius Rex Austrasiæ; qui Nicolaum rogavit ut illud convocaret, ac Legatos eò suos mitteret, ad judicandam causam matrimonij sui cum Thetberga conjugæ suæ. Causa enim dubia erat; ob quam Synodus Aquisgranensis anno octingentesimo sexagesimo congregata, cui interfuerant Archiepiscopus Treverensis aliique Episcopi in regno Lotharij constituti, Nicolaum consuluerat. Optimo igitur jure poterat, non solum decernere celebrationem hujus Concilij, sed etiam illud convocare, quoniam Regis Lotharij, ad quem convocatio pertinebat, agitanda illic erat causa; cui rei necesse erat congregare Episcopos ex diversis regnis.

X. Attamen si propiùs introspeciamus quem ordinem tenuerit Nicolaus in convocazione hujus Concilij, constabit jura regia non fuisse prorsus transmissa. Quippe Nicolaus Legatos suos mittens, eis literas dedit ad Episcopos Galliarum & Germaniarum scriptas,

quibus eos evocabat ad urbem Metensem, illic judicatos causam Lotharij. Verùm eam cautionem adhibet quoad Carolum Calvum, ut Legatos velit ad eum accedere, eique epistolas synodicas, id est, literas Concilij convocatorias, ostendere, quæ ad Episcopos regni ejus scriptæ erant, itemque *Commonitorium*, id est, mandata Legatis data. Tum & illud quoque fieri annuit, ut isthæc omnia cum Episcopis cunctisque aliis communicentur. *Eidem glorioso Regi*, inquit Nicolaus in epistola ad Legatos in Franciam missos, *epistolas synodicas, & has quas vobis nunc dirigimus, paritercum Commonitorio, presentibus cunctis ostendite.* Ex his autem colligi possunt vestigia præci moris, quo receptum erat non posse vim legum apud nos obtinere epistolas Pontificum Romanorum, donec Regi ostensæ fuissent. Convocatio nihilominus isthæc effectu caruit quoad Francos, habita nimirum Synodo Metensi anno **DCCCXIII.** à solis Episcopis regni Lotharij & Legatis Nicolai; ut ipse Nicolaus testatur in epistola **LVIII.** ad Episcopos in regno Ludovici constitutos.

XI. Fatendum tamen est modum illum mittendorum Legatorum ad convocanda provinciarum Concilia, causasque in eis judicandas, placuisse Summis Pontificibus, qui ea ratione in se traxerunt omnem auctoritatem quæ penes Episcopos erat. Auctoritas enim Legatorum ad eam formam disposita est quam Nicolaus instituerat in hac legatione ad synodum Metensem. Ea autem in eo versabatur, ut Legati una cum synodo didicarent causam Lotharij, causasque ecclesiasticas definirent quæ inciderebant; ea tamen lege, ut si talis controversia oboriretur quæ in synodo terminari non posset, ad sedem apostolicam referretur.

Nihil heic novi statutum est; quoniam ea erat portio antiqui juris quod Episcopo Romano comperebat in Occidente, ut ad eum referendæ essent causæ ambiguae quem admodum ostendi in superioribus libris. At clausula sequens prorsus abolet auctoritatem synodorum, sive pro judicandis causis, seu etiam pro condendis canonibus. Nam jubet Nicolaus Acta synodi ad se mitti; ut si invenerit causas secundum æquitatem definitas fuisse, Deo omnipotenti gratias referat; si verò injustè fuerit judicatum, restaurari jubeat cognitionem; *ea renovare summo pere jubeamus*, inquit Nicolaus in epistola **XXIII.** ad Episcopos in Concilio Metensi residentes.

XII. Et Legatorum quidem missio magnum præsidium erat ad traducendas ad apostolicam sedem universas provinciarum causas;

Nicol. l. ep. 19.
Regalis excellentia vestra nuper apostolici nostri dicitur ut pro persequenda synodo istius à latere nostro mittere dignaremur.

Epistola Episcoporum regni Lotharij ad Nicolaum.

Nicol. ep. 21.

sed ostendendum erat necessariam esse eorum presentiam in Conciliis. Primus omnium Nicolaus in medium protulit propositionem unde petita est hæc consequentia. Nam in Sermone habito Romæ in vigilia Natalis Domini, qui relatus est in Concilio Romano quod anno octingentesimo sexagesimo quinto celebratum est, post iudicatam causam Rothadi Episcopi Sueffionensis, qui depositus fuerat in synodo generali Sylvanectensi, affirmavit neminem posse synodum generalem convocare absque iussione sedis apostolicæ: *Cujus rei gratia facto Concilio generali, quod sine apostolicæ sedis præcepto nulli fas est vocandi, &c.* Axioma illud, quod extenditur ad omnia Concilia quæ neque episcopalia sunt neque provincialia, sumptum est ex decretis supposititiis Papæ Iulij, quæ extant in collectione Isidori Mercatoris; cujus auctoritatem imminui ferre non poterat Nicolaus, ut ostendi in cap. v. §. vi. & cap. vi. §. i. libri tertij.

XIII. Certum quidem est duo loca malè intellecta occasionem præbuisse huic propositioni. Primus est, Concilium Romanum tertium sub Symmacho, in cujus Actis legitur quod cum Theodoricus Rex Italiae synodum generalem Italiae convocasset ad iudicandam accusationem institutam adversus Symmachum, Episcopi provinciarum Liguria, Æmilia, & Venetiarum, Romam ad Concilium proficiscentes, ac per Ravennam iter agentes, ubi Rex morabatur, ei suggererunt Symmachum Papam, tametsi reus esset, debuisse convocare Concilium, ipsum qui dicebatur imperitus debuisse synodum convocare. Certè exprobratio illa locum habebat quoad Italiam, neque recipienda esset in aliis regnis: quia Concilium patriarchale convocandum est à Patriarcha, & à nullo alio convocari potest secundum Canones. Ideoque ad Papam Symmachum, non autem ad Regem, spectabat evocatio Episcoporum Italiae qui per illas tempestates patriarchalem synodum Romanam constituebant.

XIV. Secundus locus eruitur ex epistola Pelagij secundi adversus Ioannem Patriarcham Constantinopolitanum, qui se dicebat Episcopum universalem, eoque titulo, quem indebitè usurpabat, Concilium generale in scio Pelagio convocare præsumperat, ad quod non solum Episcopos Orientis invitaverat, sed etiam occidentales, evocato nimirum Episcopo Thessalonicensi atque Episcopis Græcis qui ad patriarchatum Romanum spectabant. *Relatum est ad apostolicam sedem*, inquit Pelagius secundus in epistola octava, quæ est ad Episcopos qui

Tom. II.

ad Synodum Constantinopolim conveniunt, *Ioannem Constantinopolitanum Episcopum universalem se scribere, nosque ex hac sua præsumptione ad synodum convocare generalem, cum generalium synodorum convocandi auctoritas apostolicæ sedis beati Petri sit tradita.* Nullus Pontificum Romanorum ante Pelagium sibi arrogaverat auctoritatem convocandi Concilia. Vtunque tamen se res habeat, constat Pelagium eo loco contendere ad solam sedem apostolicam pertinere jus convocandi Concilium omnium patriarchatum, exclusis prorsus ab eo iure Episcopo CP. & reliquis Patriarchis. Et haud dubiè Ioannes Constantinopolitanus egrediebatur limites suæ auctoritatis; quod evocare præsumeret episcopos qui erant extra suam Diocesim, contra canonem secundum Concilij Oecumenici secundi. Sed hoc præcipuum ac magnificentum pro Pelagio erat, quod in epistola genuina Papæ Iulij ad synodum Antiochenam scriptum sit, non quidem competere Romano Pontifici jus convocandi Concilia generalia, cum ea auctoritas pertineret ad Imperatores sed canones Ecclesiæ generales condi non posse absque eius sententia, *αὐτοῦ δὲ αὐτῶν ἡρώδης κεραι(εῖν) τῶν ἐκκλησιαστικῶν.* Hæc sunt verba Græcæ, quæ sic versa sunt in historia Tripartita: *Non debere absque sententia Romani Pontificis Concilia celebrari.* Vnde Papa Pelagius hæc verba hausit: *Multis denuo apostolicis & canonicis atque ecclesiasticis instrumur regulis non debere absque sententia Romani Pontificis Concilia celebrari.*

XV. Sed quemadmodum verissimum est non posse Concilia celebrari absque sententia Episcopi Romani, ita absurdum est regulam illam porrigere ad Concilia Diocesana sive regionalia contra mentem antiquitatis, quod tamen contendit Nicolaus Papa. Equidem collectio Canonum quæ ab Adriano primo data est Angilramno Episcopo Metensi docet Concilia provincialia pro depositione Episcoporum convocari debere à Summo Pontifice. Vnde Ivo & Gratianus occasionem arripuerunt tribuendi soli Summo Pontifici auctoritatem convocandi synodos. At Hincmarus, qui & decreta supposititia Iulij & capitula Angilramno data viderat, tria quædam affirmat. Primum, canones Conciliorum servandos præ istis epistolis. Secundum, Metropolitanos, quum Concilia provincialia aut nationalia celebrant, ita agere vi auctoritatis sancti Petri, quæ omnibus Apostolis communicata est & Episcopis eorum successoribus. Tertium, verba illarum epistolarum (de quorum fide jam tum dubitabatur, tametsi satis non con-

M m ij

Vide supri lib. 5. cap. 15. §. 1. & Addit. ad cap. 14. §. 8.

Pelagius II in ead. epist.

Vide lib. 5. c. 9. §. 4. 5.